

Şeyh Galib takip eder. Yüzyılın sonlarında ise kasideleriyle dikkat çeken Sünbülzâde Vehbî elli dört, Enderunlu Fâzıl seksen dört ve Keçecizâde İzzet Molla kırk sekiz kaside söylemiştir.

Divanındaki az sayıda kasidelerden bir veya birkaçı ile ün kazanmış yahut söylediği kasidelerden biri diğerlerinden daha çok tanınmış şairler de vardır. Sünbülzâde Vehbî'nin "Sûhan Kasidesi" ile Sâbit'in ramazâniyyesi, Tanzimat döneminde Âkif Paşa'nın ilk defa bir soyut kavramı konu edinen "Adem Kasidesi" ve Nâmık Kemal'in "Hürriyet Kasidesi" diye meşhur olan şiiri bunlardandır. Divan edebiyatında kaside yazma geleneği Tanzimat'tan sonra da sürmüş, hatta Cumhuriyet'in ilk yıllarında kaside düzenleyen şairler çıkmışsa da modern Türk şiiri kasideyi tamamen terketmiştir.

BİBLİYOGRAFYA :

Muallim Nâci, *İstılâhât-ı Edebiyye*, İstanbul 1307, s. 161-166; Tâhirülmevlevî, *Nazm ve Eşkâl-i Nazm*, İstanbul 1329; a.mlf., *Edebiyat Lügati*, İstanbul 1973, s. 84-87; Nihad Sâmî Banarlı, *Resimli Türk Edebiyatı Tarihi*, İstanbul 1971, I, 186-187; Cem Dilçin, *Örneklerle Türk Şiir Bilgisi*, Ankara 1983, s. 122-167; İskender Pala, *Ansiklopedik Divân Şiiri Sözlüğü*, (İstanbul 1989) İstanbul 1999, s. 231-233; Haluk İpekten, *Eski Türk Edebiyatı*, İstanbul 1994, s. 33-36; Ali Yılmaz, *Kanuni Sultan Süleyman'a Yazılan Kasideler*, Ankara 1996, s. 48-57; W. G. Andrews, "Speaking of Power: The Ottoman Kaside", *Qasida Poetry in Islamic Asia and Africa* (ed. S. Sperl - Ch. Shackel), Leiden 1996, I, 281-300; a.mlf. - Mehmet Kalpaklı, "Across Chams of Change: the Kaside in Late Ottoman and Republican Times", a.e., I, 301-325; Mehmet Çavuşoğlu, "Kaside", *TDİ*, LII/415-417 (1986), s. 17-27; Mine Mengi, "Kaside Nesiple-riindeki Hasbihâller Üzerine", *Bir*, sy. 9-10, İstanbul 1998, s. 509-522; F. Krenkow, "Kaside", *İA*, VI, 388-389; a.mlf. - [G. Lecomte], "Kaşıda", *El*² (İng.), IV, 713; Harun Tolasa - Mustafa İsen, "Kaside", *TDEA*, V, 207-212.

İSKENDER PALA

□ MÜSİKİ. Cami ve tekke müsikisinde müştereken kullanılan sözlü dinî formlardan biri olan kaside Allah, Peygamber ve diğer din büyüklerinden, onlara gösterilmesi gereken sevgi ve saygıdan, İslâm dininin başta ibadetler ve ahlâk olmak üzere çeşitli yönleriyle tasavvufî meselelerden söz eden, bazan da dinî - uyarıcı mahiyetteki düşünce ve öğütleri ihtiva eden dinî - tasavvufî şiirlerin bir kişi tarafından saz eşliği olmaksızın okunması demektir. Gazel ve taksim gibi herhangi bir usule değil makam ve makamlara bağlı (geçkili) olmak üzere irticâî olarak ve o andaki ilhamla bestelenerek icra edilme-

sine dayanan sözlü - dinî bir Türk müsikisi formudur. Ağırlıklı konusu Allah ve Hz. Muhammed hakkındaki övgü olan formun güftesi kaside, gazel, mesnevi, murabba, muhammes veya başka bir nazım şekli olabilir. Ancak formun, başlangıçta kaside türünde yazılmış şiirlerin okunması şeklinde ortaya çıktığı için bu ismi aldığı kabul edilmektedir. Bir manzum tür olan kaside ile beyit sayısı ve övgü şiiri olması dışında fazla bir benzerliği yoktur. Zira bir müsikî formu olan kaside çok çeşitli edebî türlerin müsikilenmesiyle oluşur ve en fazla on-on beş beyit kadardır. Öte yandan güfthenin formu ne olursa olsun muhteva eğer Allah'ın birliğinden ve yüceliğinden bahsediyorsa tevhid, Allah'a yalvarılıyorsa münâcât, Hz. Muhammed'in üstün özelliklerinden söz ediliyorsa na't ismini alır ve bu şiirler de kaside olarak okunur. Bunları besteli olan tevhid, münâcât ve na't formlarıyla karıştırmamak gerekir.

Sesi güzel, müsikî bilgisine sahip ve ezberinde yeterli güfte bulunan kasideciler genellikle hâfız ve zâkirler arasından çıkmış olup kasidehan adıyla anılırlar. Kasidehanlık da tıpkı mevlidhanlık, na'thanlık gibi ayrı bir ihtisas konusudur. Ülkemizde bu konuda şöhret bulmuş kişiler yetişmiştir. Bunlar arasında Enderunlu Hâfız Hüsnü, Hâfız Sâmî, Said Paşa İmamı Hasan Rızâ Efendi, Hâfız Kemal ve yakın zamanda Kâni Karaca özellikle zikredilmelidir.

Eskiden mevlid bahirleri arasında da kaside okunurdu. Bahre başlamadan önce okunan aşır veya tevşih'in ardından mevlidhan bir kaside okuyarak mevlide girerdi. Bilhassa Cumhuriyet'ten sonraki mevlidlerde bahir aralarında olduğu gibi bahrin ortasında da kaside okunduğu dikkati çekmektedir. Mevlid esnasında okunan kasidelerde bahrin konusu ile kaside konusu arasındaki münasebete ve konu birliğine özellikle dikkat edilmelidir.

Kaside okumak için önce güfthenin anlamına uygun bir makam seçmek gerekir. Bunun yanında ilâhî ve zühdi duyguları uyuracak, iddiasız, temiz ve asil nağmelerin dinî müsikîye yaraşacak ciddi bir üslûp ve tavırla kullanılması ve din dışı müsikinin etkisinde kalınmaması başta gelen şartlardır.

Kasidehan, bu irticâî icra sırasında uygun olan yerlerde din dışı müsikideki sözlü terennümler gibi asıl güfteye yer almayan "aman yâ Hazret-i Allah", "meded yâ rabbe'l-âlemîn", "meded yâ Kerîm Allah", "meded yâ nebiyyallah", "şefâat yâ Resûl-

lellah", "aman yâ gül-i gülzâr-ı Muhammed" gibi cümleleri güfteye mîna ilişkisini gözeterek ilâve edebilir.

Bir çeşit dinî gazel denilebilecek olan kaside için kesin bir beyit sayısı şart olmadığından şiirin tamamı veya bir kısmı terennüm edilebilir. Kullanılan güfthenin durumuna göre kaside de gazeldeki gibi zemin, zaman, miyan ve karar bölümlerini ihtiva eder. Bu bölümlerde okunacak mısra veya beyit sayısını şiirin uzunluğuna göre kasidehan bizzat tayin eder. Yine güfthenin uzunluk veya kısalığına göre kaside bir makamda okunabileceği gibi birçok makama geçkiler yapılarak da icra edilir. Daha çok tiz makamlar ya da makam ve makamların tiz akortla okunması tercih edildiğinden şed yoluyla yapılan geçkiler de önem kazanır.

Kaside okurken dikkat edilmesi gereken önemli bir husus da üslûp ve tavır meselesidir. Usule bağlı olmayan, serbest ve irticâî bir form olan kasidenin üslûbu yine usulsüz, serbest ve irticâî dinî birer form olan kıraat, mevlid gibi formların üslûbuyla karıştırılmamalıdır. Bunların her birinin ayrı üslûp ve tavır özellikleri vardır ki bu da çok dinlemek ve erbabından takip veya meşketmek suretiyle öğrenilebilir. Din dışı müsikiden ve özellikle aralarındaki benzerlik dolayısıyla gazelden etkilenecek gazel okur gibi kaside okumak, ses ve hüner gösterilerine kalkışmak, dinî müsikinin her şubesinde esas olan tabiiyet, samimiyet, huşû, huzû ve vecde aykırı düşecek icralar yapmak bu konuda hiç uygun görülmecek durumlardır.

BİBLİYOGRAFYA :

Ali Rıza Sağman, *Mevlid Nasıl Okunur ve Mevlidhanlar*, İstanbul 1951, s. 49; Vural Sözer, *Müzik ve Müzisyenler Ansiklopedisi*, İstanbul 1964, s. 213; Öztuna, *BTMA*, I, 433-434.

İSMAİL HAKKI ÖZKAN

KASİDETÜ'L-BÜRDE

(قصيدة البردة)

Kâ'b b. Zühayr'in

(ö. 24/645 [?])

Hiz. Peygamber'e sunduğu
ünlü kasidesi.

Câhiliye döneminin tanınmış şairlerinden Zühayr b. Ebû Sülmâ'nın ölmeden önce oğulları Kâ'b ile Büceyr'e, gördüğü bir rüya üzerine gelmesinin yakın olduğunu anladığı Hz. Peygamber'e tâbi olmalarını tavsiye ettiği, iki kardeşin Medine'ye doğru yola çıktığı, Kâ'b'ın Medine yakı-

nında kaldığı, Büceyr'in Medine'ye gide-
rek Resûl-i Ekrem ile görüşüp müslüman
olduğu, bunu öğrenen Kâ'b'ın, kardeşini
ve Resûlullah'ı hicveden bir şiir nazmet-
mesi üzerine Hz. Peygamber'in Kâ'b'ın
kanının helâl olduğunu söylediği rivayet
edilir. Büceyr kardeşine mektup göndere-
rek bazı şairler hakkında ölüm kararı ve-
rildiğini, ancak Resûl-i Ekrem'in pişman
olup huzura gelenleri affettiğini bildirir
ve Hz. Peygamber'e gelip af dilemesini
tavsiye eder. Medine'ye gidip sabah na-
mazında Mescid-i Nebvî'ye giren Kâ'b,
Resûlullah'ın huzuruna yüzü örtülü ola-
rak çıkar ve kendisine Kâ'b'ın tövbe edip
İslâm'ı kabul etmek amacıyla geldiğini,
af talebinin kabul edilip edilmeyeceğini
sorar. Resûl-i Ekrem talebinin kabul edi-
leceğini belirtince yüzündeki örtüyü açar
ve kendisinin Kâ'b olduğunu söyler. Kâ'b
ünlü kasidesini bu sırada okumuş, kasi-
deyi çok beğenen Hz. Peygamber, "Bür-
de" adı verilen ve günümüzde Topkapı Sa-
rayı Müzesi'nde muhafaza edilen hırkası-
nı onun omuzlarına koymuş, bundan do-
layı kasideye "Kaşidetü'l-bürde" veya baş-
langıç ifadesine göre "Bânât Sü'âd" adı
verilmiştir.

Câhiliye döneminin geleneksel kaside
tarzı ile nazmedilmiş olan *Kaşidetü'l-
bürde*'nin nesib bölümüne (1-14. beyit-
ler) şair Süâd'ın ayrılığının söz ederek
başlar. Süâd yumuşak sesli, ılık bakışlı,
gözleri sürmeli, vücudunun aşağı kısımları
dolgun, yukarı kısımları zayıf, orta boy-
lu, tebessüm ettiği zaman beyaz dişleri
görünen bir ceylandır. Şair burada Süâd'ı
nasihat dinlemeyen, sözünde durmayan,
cevakâr, yalancı, vefasız dost simgesi
olarak kullanır. Tasvir bölümünde (15-35.
beyitler) kaside geleneğine uygun olarak
memduha ulaşmak üzere bindiği deveyi
tasvir eder. Kasidenin medih bölümü (43-
53. beyitler) özür beyanı (i'tizâr) ve Hz.
Peygamber'le muhacirleri medih olmak
üzere iki kısımdan oluşur. Kâ'b, Resûl-i
Ekrem'in kendisini affetmesi hususunda
hiçbir dostundan yardım görmediğini,
Resûlullah'a kendisi hakkında olumsuz
birçok şey söylendiğini, ancak bunların
dedikoducular tarafından uydurulduğunu,
Hz. Peygamber'den ceza değil af um-
duğunu söyledikten sonra onu övmeye
başlar. Bir bütün olarak bakıldığında *Ka-
şidetü'l-bürde*'ye korku, endişe, dışlan-
ma, sıkıntı ve ümitsizlikten oluşan psiko-
lojik bir atmosferin hâkim olduğu görü-
lür. Ayrılıkla başlayıp ölüm teması ile son
bulan kasidenin kötümser duygular için-
de nazmedildiği söylenebilir.

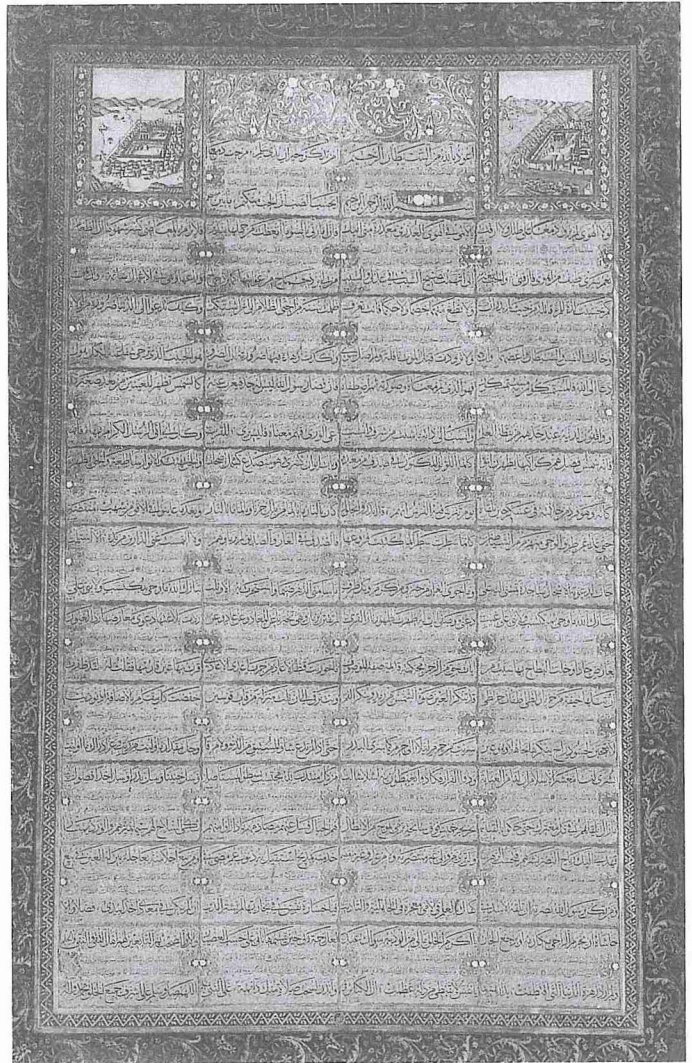
Kâ'b bu kasidesinde kendisinden önce
yaşayan şairlerin şiirlerindeki teknik ya-
pıya bağlı kalmıştır. Onu diğerlerinden
ayırarak tek özellik Süâd'ın ve ayrılığının sa-
dece bir sembol oluşudur. Çağdaş edebi-
yat tenkitçilerine göre Süâd tatlı hayalle-
rin, eğlence hayatının, Arap yarımadası-
nın dört bir yanında hüküm süren keşme-
keşliğin, kabilesiyle övünmenin sembolü-
dür. Şairin uzaklaştığı şeyler bunlardır.
Şairin Süâd'ı en ince ayrıntılarına kadar
tasvir etmesi karşısında Hz. Peygamber
ve ashabının sessiz kalması dikkat çekici-
dir. Bazı teknik kusurları bulunduğu tes-
bit edilen kasidenin beyit sayısı hakkında
farklı rivayetler vardır. Sükkerî bu sayıyı
elli beş, İbnü'l-Enbârî elli yedi, Ebû Zeyd
el-Kureşî elli sekiz, diğer bazı kaynaklar
elli dokuz ve altmış olarak kaydetmiştir.
Kasidenin ihtiva ettiği lafızlar ve beyitle-
rin tertibinde de farklılıklar vardır.

Kaşidetü'l-bürde, telif tarihinden za-
manımıza kadar İslâm edebiyatında

önemli bir yer işgal etmiştir. Makkarî'nin
bazı âlimlerin meclislerini Kâ'b'ın kaside-
siyle açtıklarını söylemesi de (*Nefhu't-tib*,
II, 689) kasidenin İslâm edebiyatındaki
önemine işaret etmektedir. Kasidenin
metnini ilk olarak Lette Leiden'de (1748)
yayımlamış, bunu Batı'da ve İslâm ülke-
lerinde yapılan şerhli ve şerhsiz diğer ne-
şirler izlemiştir. Kasidenin harekeli metni
şairin Sükkerî tarafından şerhedilen diva-
nında (nşr. T. Kowalski, Krakow 1950; nşr.
Dârü'l-kütübü'l-Mısıriyye, Kahire 1369/1950,
1385/1965) ve Kureşî'nin *Cemheretü
eş'âri'l-Arab*'i ile (s. 365-371) İbrâhim
Mustafa en-Nebhânî'nin *Kitâb Mecmû'
min mühimâtü'l-mütünü'l-musta'me-
le* adlı eserlerinde (Kahire 1323, s. 48-52)
yer almaktadır.

Edip ve şairler kaside üzerine şerh,
muâraza (nazîre), tahmîs ve taştîr yapma
konusunda âdeta yarışmışlardır. Ebû'l-
Abbas el-Ahvel, Ebû'l-Abbas Sa'leb ve İsâ
b. Abdülazîz el-Cezûlî (Fransızca tercüme-

Hasan Rızâ
Efendi hattıyla
hilye şeklinde
düzenlenmiş
Kaşidetü'l-bürde
(Türk Vakıf
Hat Sanatları Müzesi,
Envanter nr. 565)

siyle, nşr. R. Basset, Paris 1910-1911), İbn Düreyd, *Kemâleddin el-Enbârî* (nşr. Reşîd el-Ubeydî, Bağdat 1974; nşr. Mahmûd Hasan Zeynî, Suûdiyye 1400), Ebû Bekir İbnü'l-Enbârî (nşr. Mahmûd Hasan ez-Zeynî, Cidde 1400/1980), Hatîb et-Tebrîzî (nşr. F. Krenkow, ZDMG, LXV [1911], s. 241-279; Beyrut 1389/1970), Abdüllatîf el-Bağdâdî (nşr. Hilâl Nâcî, Küveyt 1982), İbn Hişâm-en-Nahvî (nşr. I. Guidi, Leipzig 1871-1874; nşr. Mahmûd Hasan Ebû Nâcî, Dımaşk-Beyrut 1404/1984), İbn Hicce (nşr. Ali Hüseyin el-Bevvâb, Riyad 1985), İbn Seyyidünnâs, *Devletâbâdî* (Haydarâbâd 1323), Süyûtî, İbn Hacer el-Heytemî ve İbrâhîm el-Bâcûrî'nin (Kahire 1286, 1302, 1345) şerhleriyle Abdülkâdir el-Bağdâdî'nin İbn Hişâm'ın şerhine yazdığı hâşiye (nşr. Nazif Hoca, I-III, Beyrut 1400-1410/1980-1990) kaside hakkında yapılan çalışmaların en önemlileridir. Türkçe şerhler arasında Nişancı Abdurrahman Abdi Paşa'nın *Şerh-i Kasîde-i Bürde'si* (Süleymaniye Ktp., Lâleli, nr. 3657), Eyüp Sabri Paşa'nın *Azîzü'l-âsar'ı* (İstanbul 1291), Şeyhülislâm Ahmed Muhtar Beyefendi'nin *Şerh-i Kasîde-i Bânet Sü'âd'ı* (İstanbul 1324), Ahmed Üsküdüârî (Nuruosmaniye Ktp., nr. 4005) ve Ispartalı Zeynelâbidîn'in *Kasîde-i Bânet Sü'âd'ı* (İstanbul 1928), Farsça şerhler arasında da Muhammed Necef Ali Han'ın *Kâfilü'l-İs'âd Şerh-i Kaşidet-i Bânet Sü'âd* adlı eseri sayılabilir.

Zemahşerî, Ali b. Muhammed el-İmrânî el-Hârizmî, Takıyyüddin et-Tabîb, Muhammed b. Saîd el-Büsîrî, Ebû Hayyân el-Endelüsî, İbn Nübâte el-Mısırî, İbn Câbir el-Endelüsî, Firûzâbâdî tarafından kasideye nazîreler yazılmıştır. Bunların arasında en meşhuru Büsîrî'nin *Zuhrü'l-me'âd 'alâ (fî) vezni Bânet Sü'âd* adlı lâmiyyesidir (kasideye yapılan diğer şerh, nazîre, taştîr, tahmîs vb. çalışmalar için bk. *Keşfü'z-zunûn*, II, 1330; Zekî Mübârek, s. 26-29; Brockelmann, GAL, I, 33; Suppl., I, 68-69; Sezgin, II, 230-235; Tülüçü, sy. 5 [1982], s. 165-173).

Kaşidetü'l-bürde'yi Georg Wilhelm Freytag (Halle 1823) ve Theodor Nöldeke (*Delectus veterum carminum arabicorum*, Berlin 1896, s. 110-114) Latince'ye; A. Raux (Paris 1904) ve Rene Basset (*La Bânat So'âd*, Cezayir 1910) Fransızca'ya; James William Redhouse (*The Burda, Arabian Poetry for English Readers*, Glasgow 1881, s. 305-318) ve Reynold Alleyne Nicholson (*Translations of Eastern Poetry and Prose*, Cambridge 1922, s. 19-23) İngilizce'ye; Gustav Weil (*Das Leben Mohammeds*, Stuttgart 1864, II, 254-257),

Rückerd (*Hamasa*, Stuttgart 1846, I, 152-157) ve Oskar Rescher (*Beiträge Zur Arabischen Poesie*, IV/1 [İstanbul 1950], s. 32-41; IV/3 [1959-60], s. 99-175) Almanca'ya; Giuseppe Gabrieli (*al-Burdâtân*, Firenze 1901) İtalyanca'ya; M. Nuri Gencosman ("Kasîde-i Bürde", *Tercüme Dergisi*, sy. 75-76 [Ankara 1961], s. 90-97), Nâfiz Danışman ("Kasîde-i Bürde", *Diyanet Dergisi*, II/12 [Ankara 1963], s. 23-27), Sezai Karakoç (*Üç Kaside*, İstanbul 1967, s. 17-25; *İslâmın Şiir Anıtlarından*, İstanbul 1995, s. 23-30) ve M. Arif Karakaya (*Kasîde-i Bürde*, İstanbul 1993) Türkçe'ye çevirmiştir.

BİBLİYOGRAFYA :

İbn Hişâm, *es-Sîre*, II, 501-502; İbn Kuteybe, *eş-Şi'r ve's-şu'arâ*, I, 89-91; Ebû'l-Ferec el-İsfahânî, *el-Eğânî*, VII, 41-45; Merzûbânî, *Mu'cemü's-şu'arâ* (nşr. Abdüssettâr Ahmed Ferrâc), Kahire 1379/1960, s. 230-231; Ebû Zeyd el-Kureşî, *Cemhere* (Fâûr), s. 47-48, 365-371; Makkarî, *Nefhu't-tîb*, II, 689; *Keşfü'z-zunûn*, II, 1330; Zekî Mübârek, *el-Medâ'ihu'n-nebeviyye*, Kahire 1935, s. 21-29; Brockelmann, GAL, I, 33; Suppl., I, 68-69; Sezgin, GAS, II, 229-235; Seyyid İbrâhîm Muhammed, *Kaşidetü Bânet Sü'âd li-Ka'b b. Zühayr ve eşeruhâ fi't-türâşî'l-Arabî*, Beyrut 1406/1986; Fuâd Efrâm el-Bustânî, "Şâiriyyetü Ka'b b. Zühayr", *el-Meşrik*, XXXI, Beyrut 1933, s. 697-701; M. Hidayat Husain, "Banat Su'ad of Ka'b bin Zuhair", *IC*, IX (1934), s. 67-84; Ömer Muhammed et-Tâlib, "Kaşidetü Bânet Sü'âd ve mu'arazâtühâ", *Âdâbü'r-rafi'deyn*, XII/13, Musul 1981, s. 183-220; Süleyman Tülüçü, "Ka'b b. Zühayr ve Kasîde-i Bürde'si Üzerine Notlar", *EAÜİFD*, sy. 5 (1982), s. 159-173; René Basset, "Bürde", *IA*, II, 837-838; a.mlf., "Ka'b", a.e., VI, 5; Sh. Inayatullah, "Banat Su'ad", *EP* (İng.), I, 1011.

KENAN DEMİRAYAK

KASİDETÜ'L-BÜRDE

(قصيدة البردة)

Büsîrî'nin

(ö. 695/1296[?])

Hz. Peygamber için yazdığı
ünlü kaside.

Mısırlı sûfî ve şair Muhammed b. Saîd el-Büsîrî'nin Hz. Peygamber için yazdığı ve *el-Kevâkibü'd-dürriye fî medhi hayri'l-beriyye* adını verdiği manzume, ka-fiye (revî) harfi mîm olduğu için *el-Kaşidetü'l-mîmiyye*, şairin tutulduğu hastalıktan kurtulmasına vesile olduğu için de *Kaşidetü'l-bürde* diye meşhur olmuştur. Ancak Kâ'b b. Zühayr'ın kasidesi de aynı adla anıldığından karışıklığa meydan vermemek için Büsîrî'ninki daha çok Osmanlı kültür muhitinde *Kaşidetü'l-bürde* (*el-Kaşidetü'l-bürîyye*) şeklinde anılmışsa da literatürde *Kaşidetü'l-bürde* diye tanınmaktadır.

Kaside şöhretini, taşıdığı sanat değerinden ziyade şairin hayatının bir döneminde geçirdiği felçten kurtulmasına vesile olduğuna dair rivayete borçludur. Büsîrî'nin hiçbir kasidesinde felç olduğuna dair bilgi bulunmamakla birlikte kendisinden altmış altı yıl sonra vefat eden biyografi yazarı İbn Şâkir el-Kütübî ilk defa felç olayına yer vermiş (*Fevâtü'l-Vefeyât*, III, 368-369), daha sonra gelen bütün müellifler de bu bilgiyi tekrar etmiştir. Söz konusu rivayete göre felç geçirdiğinde bir akşam kendisine şifa vermesi için Allah'a dua eden şair rüyasında Hz. Peygamber'i görür. Resûl-i Ekrem ondan kendisi için yazdığı kasideyi okumasını ister. Büsîrî, "Ya Resûlallah! Ben senin için birçok kaside yazdım, hangisini istersin?" deyince Hz. Peygamber kasidenin ilk beytini söyler. Bunun üzerine şair kasidesini okumaya başlar, Resûlullah da onu sonuna kadar dinler. Bitince de hırkasını (bürde) çıkarıp şairin üstüne örter ve eliyle vücudunun felçli kısmını sıvazlar. Büsîrî uykudan uyanınca vücudunda felçten eser kalmadığını farkeder. Bu rüya hadisesinin halk arasında yayılmasından sonra kaside *Kaşidetü'l-bürde* olarak üne kavuşmuştur. Her ne kadar bu rivayet menkıbe şeklini almış görünüyorsa da ilgili kaynaklarda kaside vesilesiyle şifaya kavuşma motifi sürekli vurgulanmaktadır. Kaside Büsîrî henüz hayatta iken Abdüsselâm b. İdrîs el-Merrâküşî (Brockelmann, GAL Suppl., I, 469) ve Ebû Şâme el-Makdisî tarafından şerhedilmiştir. Merrâküşî'nin *Havâşşü'l-Bürde*'sinde kasidenin hangi beyitlerinin ne gibi dertlere şifa olacağı, ayrıca geçim sıkıntısından kurtulmaya, isteklerin yerine gelmesine ve başka hayırlara yol açacağı anlatılmaktadır.

On bölümden oluşan *Kaşidetü'l-bürde*, en eski nüshalarında 160 beyit iken sonrakilerde 165 beyte kadar ulaşmaktadır. Klasik Arap kaside tarzında olduğu gibi şiir sevgiliye özlem temasının işlendiği nesib bölümüyle başlar, daha sonra nefisten şikâyet, Hz. Peygamber'e övgü, onun doğumu, mucizeleri, Kur'an'ın fazileti, mi'rac mucizesi, cihadın önemi, nedâmet ve ümit, dua ve niyaz bölümüyle sona erer. Aruzun basit bahriyle yazılan, yapı ve üslup bakımından son derece sağlam ve lirik olan kaside, bu sebeple asırlardır İslâm coğrafyasının her bölgesinde büyük bir ilgi görmüş, dinî toplantılarda, mübarek gün ve gecelerde, sünnet, düğün, bayram ve cenaze merasimlerinde okunagelmıştır. Haftalık evrad olarak da